

Научна конференција
Наука, уметност, духовност:
Два века установа културе у српском/југословенском друштву
Зајечар, 24–25. септембар 2026.

**ИСТОРИЈСКИ АРХИВ
ТИМОЧКА КРАЈИНА
ЗАЈЕЧАР**

**ИНСТИТУТ ЗА
НОВИЈУ ИСТОРИЈУ
СРБИЈЕ**

Сви апстракти у овој публикацији објављени
су под СС-ВУ лиценцом
Објављивање ове публикације је финансијски помогло
Министарство науке, технолошког развоја и иновација

НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

**„НАУКА, УМЕТНОСТ, ДУХОВНОСТ:
ДВА ВЕКА УСТАНОВА КУЛТУРЕ
У СРПСКОМ/ЈУГОСЛОВЕНСКОМ ДРУШТВУ”**

ЗАЈЕЧАР, 24–25. СЕПТЕМБАР 2026.

**Програм научне конференције
и књига апстраката**

Уредници

Др Душан Р. Бајагић,
научни сарадник, Институт за новију историју Србије
др Софија Д. Божић,
научни саветник, Институт за новију историју Србије

Институт за новију историју Србије
Београд, 2026.

Програмски одбор

Др Софија Божић, Институт за новију историју Србије, Београд
Др Душан Р. Бајагић, Институт за новију историју Србије, Београд

Проф. др Славиша Недељковић, Филозофски факултет у Нишу
Никола Милутиновић, Историјски архив „Тимочка крајина“, Зајечар
Др Олег Валентинович Романко, Кримски федерални универзитет
В. И. Вернадског, Симферопол
Велибор Тодоров, Историјски архив „Тимочка крајина“, Зајечар

Организациони одбор

Др Софија Божић, Институт за новију историју Србије,
Београд, копредседник

Др Душан Бајагић, Институт за новију историју Србије,
Београд, копредседник

Др Јарослав Валерианович Вишњаков, Московски државни институт
међународних односа, Москва

Др Петар Драгишић, Институт за новију историју Србије, Београд
Др Божица Славковић Мирић, Институт за новију историју Србије,
Београд

Др Олег Валентинович Романко, Кримски федерални универзитет
В. И. Вернадског, Симферопол
МА Никола Конески, Институт за новију историју Србије,
Београд, секретар

Рецензенти

Др Радомир Ј. Поповић
Др Александар Раковић
Др Божидар Манић

ПРОГРАМ

Четвртак, 24. септембар 2026.

ОТВАРАЊЕ СКУПА

13:00–13:30

Поздравне речи

Велибор Тодоров, директор Историјског архива Тимочке крајине

Др Софија Божић, научни саветник Института за новију
историју Србије

Проф. др Дејан Антић, државни секретар Министарства културе

**ПРВА СЕДНИЦА: Српско-руске културне и научне везе
и руска емиграција**

13:30–14:00

Председавајући: Душан Бајагић, Јелена Глушац

Марина Михайловна ФРОЛОВА

ИМПЕРАТОРСКОЕ ОБЩЕСТВО ИСТОРИИ И ДРЕВНОСТЕЙ РОССИЙСКИХ И РУС-
СКО-СЕРБСКИЕ ОТНОШЕНИЯ В ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЕ XIX В.

Андрей НЕПОМНЯЩИЙ

ПРОФЕССОРА ТАВРИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА В ЭМИГРАЦИИ: ФОРМИРОВА-
НИЕ ЦЕНТРА НАУЧНОГО РЫМОВЕДЕНИЯ

Алексеј ТИМОФЕЈЕВ

ДЕВЕТ ДЕЦЕНИЈА РАДА РУСКОГ ДОМА У БЕОГРАДУ: ЕВОЛУЦИЈА ИДЕЈА И
ПРИСТУПА

Дискусија

14:00–14:10

Ручак

14:10–14:40

**ДРУГА СЕДНИЦА: Интелектуалне елите, црква
и национална мисија**

14:40–15:20

Председавајући: Јасна Петрић, Никола Милутиновић

Софија БОЖИЋ

СРПСКИ ИНТЕЛЕКТУАЛЦИ ИЗ ХРВАТСКЕ, СЛАВОНИЈЕ И ДАЛМАЦИЈЕ У
ДРУШТВУ СРПСКЕ СЛОВЕСНОСТИ, СРПСКОМ УЧЕНОМ ДРУШТВУ
И СРПСКОЈ КРАЉЕВСКОЈ АКАДЕМИЈИ

Биљана СТОЈИЋ РАДОВИЋ, Александар ЛУКИЋ

СРПСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА НА КОРДУНУ НА ПРИМЕРУ
ДЕЛОВАЊА ПРОТЕ ИГЊАТИЈА МАЛОБАБИЋА (1844–1924),
ПАРОХА ВОЈНИЋКОГ

Душан Р. БАЈАГИЋ

ГЛАСНИК: СЛУЖБЕНИ ЛИСТ СРПСКЕ ПРАВОСЛАВНЕ ПАТРИЈАРШИЈЕ КАО
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ МЕДИЈ У СИСТЕМУ УСТАНОВА КУЛТУРЕ КРАЉЕВИНЕ
СХС/ЈУГОСЛАВИЈЕ

Боривоје МИЛОШЕВИЋ

КУЛТУРНА И НАЦИОНАЛНА МИСИЈА СРПСКИХ
АНТИАЛКОХОЛИЧАРСКИХ ДРУШТАВА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

Дискусија
15:20–15:30

Излет до античког локалитета Феликс Ромулијана
15:30

Свечана вечера
19:00

Петак, 25. септембар 2026.

Доручак у хотелу
7:30–9:30

**ТРЕЋА СЕДНИЦА: Институције културе и науке
у процесима националног и друштвеног развоја**
10:00–11:10

Председавајући: Боривоје Милошевић, Жаклина Николић

Оливера ДРАГИШИЋ

УЛОГА МАТИЈЕ БАНА У ОСНИВАЊУ И РАДУ НАРОДНОГ
ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Владан ЈОВАНОВИЋ

КУЛТУРНА ПОЛИТИКА КАО ИНСТРУМЕНТ СРПСКЕ
И ЈУГОСЛОВЕНСКЕ НАЦИОНАЛНЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ
У ВАРДАРСКОЈ БАНОВИНИ

Наталија ЈЕВТИЋ

ОСНИВАЊЕ СТЕРИЈИНОГ ПОЗОРЈА У ФНРЈ У СВЕТЛУ
РЕКОНСТРУКЦИЈЕ НАЦИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА

Марија ШЕГАН-РАДОЊИЋ, Зоран ОГЊАНОВИЋ

ОД ЛИЦЕЈА ДО МАТЕМАТИЧКОГ ИНСТИТУТА САНУ: ДВА ВЕКА РАЗВОЈА МА-
ТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ

Милан МИЛОВАНОВИЋ

РЕКОГНОСЦИРАЊЕ СРБИЈЕ (1949–1957) ПРОЈЕКАТ АРХЕОЛОШКОГ ИНСТИ-
ТУТА И УЛОГА ЂУРЂА БОШКОВИЋА

Сара СТАНИЋ ЈОВАНОВИЋ, Душица КОВАЧЕВИЋ

ИНСТИТУТ ДРУШТВЕНИХ НАУКА У БЕОГРАДУ: ИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЈА
ДРУШТВЕНИХ НАУКА И СТАТУС ИНСТИТУТА ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА У
СРБИЈИ

Наташа ДАНИЛОВИЋ ХРИСТИЋ, Јасна ПЕТРИЋ,

Наташа ЧОЛИЋ МАРКОВИЋ, Лазар ТОМОВИЋ

НАУКА И НЕГОВАЊЕ КУЛТУРЕ СЕЋАЊА НА ПОСТИГНУЋА
ИНСТИТУТА ЗА АРХИТЕКТУРУ И УРБАНИЗАМ СРБИЈЕ
ОД 1954. ГОДИНЕ ДО ДАНАС

Дискусија

11:10–11:20

Кафе пауза

11:20–11:50

**ЧЕТВРТА СЕДНИЦА: Музеји, библиотеке, архиви,
културно наслеђе и локални развој**
11:50–12:50

Председавајући: Оливера Драгишић, Милан Миловановић

Дејан МАСЛИКОВИЋ, Невена НОВАКОВИЋ
МУЗЕЈИ САВРЕМЕНЕ УМЕТНОСТИ КАО ЧИНИОЦИ КУЛТУРНЕ ПОЛИТИКЕ И
ОБЛИКОВАЊА УМЕТНИЧКЕ ПРАКСЕ: ИСКУСТВО СРБИЈЕ И ЈУГОСЛАВИЈЕ

Јелица ИЛИЋ
ПРЕРАСТАЊЕ ГРАДСКОГ МУЗЕЈА У НАРОДНИ МУЗЕЈ ЗАЈЕЧАР

Јелена ГЛУШАЦ
ДЕЛАТНОСТ ГРАДСКЕ БИБЛИОТЕКЕ „ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ”
У ВАЉЕВУ 1969–1974

Жаклина НИКОЛИЋ
ПОКРЕТНА БИБЛИОТЕКА КАО НОСИЛАЦ КУЛТУРНОГ
КОНТИНУИТЕТА И РЕГИОНАЛНОГ ИДЕНТИТЕТА: ИСКУСТВА
БИБЛИОТЕКЕ „ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ” КЛАДОВО
У ПЕРИОДУ 2010–2025.

Никола МИЛУТИНОВИЋ
„НИСМО КУЛТУРНА ПРОВИНЦИЈА”: ЗАМАХ У КУЛТУРНОМ ЖИВОТУ ЗАЈЕЧАРА
ТОКОМ ПОСЛЕДЊЕ ДЕЦЕНИЈЕ 20. ВЕКА

Дискусија
12:50–13:00

Ручак
13:00–13:30

АПСТРАКТИ

Марина Михайловна ФРОЛОВА

Кандидат исторических наук, старший научный сотрудник

Институт славяноведения РАН

119334, Ленинский проспект 32-А, Москва,

Российская Федерация

marinafrolova59@mail.ru

ORCID: 0000-0002-4068-5193

Императорское общество истории и древностей русских и русско-сербские отношения в первой половине XIX в.

Общество истории и древностей русских, одно из старейших в России исторических обществ (ОИДР) (1804–1929), было создано специально для «всевозможно» точного издания русских летописей. Но уже в 1804 г. было принято решение о необходимости «отыскивать и переводить все места, касающиеся до славянских народов у древнейших историков». Впрочем, длительное время Общество не могло стабилизировать свою работу, причин тому было много: и Отечественная война 1812 года, и отсутствие постоянной материальной базы, и недостаточная профессиональная подготовка многих членов ОИДР и его руководства. Заседания в первой четверти XIX в. проводились крайне нерегулярно, и большей частью – для решения административно-хозяйственных вопросов.

С начала 30-х годов XIX в. ОИДР стало превращаться в серьезный научный исторический центр. 12 июня 1837 г. оно получило статус императорского и ежегодное финансирование в 5 тыс. руб. Общество старалось объединить ученых, любителей, коллекционеров не только Москвы, но также привлечь к сотрудничеству людей, увлеченных историей, со всей России и установить контакты с зарубежными учеными, прежде всего, славянскими.

В апреле 1827 г. по предложению нового секретаря профессора латинского языка и римских древностей, известного этнографа и собирателя фольклора И.М. Снегирёва действительным членом был избран Вук Караджич. В архиве Общества сохранилась копия его письма, в котором ученый обещал «с величайшей радостью» употребить «всякий случай, которым бы мог показать себя достойным сей чести». Караджич обещал прислать в библиотеку Общества свои книги.

В апреле 1840 г. священник из Белграда Павел Тврткович прислал свою книгу „Споменицы Србскіи” „в знак взаимной любви и склонности сербов к россиянам”. Общество постановило избрать его в корреспонденты, отметив, что оно „принимает живейшее участие в возникающей литературной деятельности у сродственных с нами сербов”. Твртковичу были отправлены все издания Общества.

На заседании 27 октября 1845 г. в действительные члены ОИДР был избран сербский историк и поэт Сима Милутинович. Список почетных членов Общества украшали имена князя Сербии Александра Карагеоргиевича, митрополита Черногорского Петра Петровича Негоша. Письмо Петра Негоша было напечатано в журнале „Чтения в Обществе истории и древностей российских” (ЧОИДР) как свидетельство любви сербского народа к России и преданности идее славянской взаимности. Зарубежным членам бесплатно высылались издания Общества. Со своей стороны зарубежные учёные также посылали свои труды. А В. Караджич прибегал к посредничеству Общества для продажи своих изданий в России.

В 1846 г. на страницах „Чтений” была опубликована статья чешского учёного Ф. Павлацкого „Сравнение законов царя Стефана Душана Сербского с древнейшими земскими постановлениями чехов”. Статья была переведена на русский язык О. М. Бодянским, новым секретарём Общества.

В 1855 г. в 21 книге „Временника Общества истории и древностей российских” кандидат Московского университета П. А. Бессонов, избранный в соревнователи Общества, опубликовал свое исследование „Эпос сербский и болгарский во взаимных отношениях, историческом и топографическом”. По его предложению 30 марта 1856 г. в действительные члены был избран магистр Московского университета А. Ф. Гильфердинга, который представил десять латинских грамот, „относящихся к истории сербов при доме Неманей, списанные в Венском архиве, и объяснением, сделанным им приложением”.

Несмотря на интерес к истории и культуре сербов значимого исследования в изданиях ОТИДР за эти годы не появилось. Первая половина XIX века – это время становления русского славяноведения: в 1835 г. в Московском университете была основана кафедра истории и литературы славянских наречий, создаются

кафедры для преподавания славянской филологии и истории и в других российских университетах. В конце этого периода в ОИДР происходит смена поколений: на место действительных членов, которые были дилетантами, любителями истории и литературы, приходят ученые, получившие профессиональную славистическую подготовку: Буслаев, Бессонов, Гильфердинг и др. и они дают новый импульс серьезным исследованиям прошлого Сербии уже во второй половине XIX в.

С 1850-х годов начинает доминировать новая форма сотрудничества ОИДР с зарубежными славистами: наряду с научными контактами с отдельными учеными постепенно утверждаются связи с зарубежными научными обществами и организациями. ОИДР установило отношения с Сербским ученым обществом в Белграде и поддерживало с ним книгообмен. В 1851 г. оно прислало в Москву пять книг. Пути доставки сербских изданий в ОИДР были весьма разнообразны. Так, в 1852 г. журнал „Гласник” прибыл из Одесского цензурного комитета. В 1856 г. шесть книг „Гласника” поступили из Департамента министерства народного просвещения.

В первой половине XIX века ОИДР зародило интерес своих читателей к сербскому народу, установило научные контакты как с некоторыми его представителями, так и с Сербским ученым обществом в Белграде.

Ключевые слова: Императорское общество истории и древностей российских, В. Караджич, П. Тврткович, С. Милутинович, О. М. Бодянский, П. А. Бессонов, А. Ф. Гильфердинг, Сербское ученое общество в Белграде

Андрей НЕПОМНЯЩИЙ

Крымский федеральный университет имени В. И. Вернадского
Симферополь, Российская Федерация

dr.aan@mail.ru

ORCID: 0000-0002-4031-232X

**Профессора Таврического университета в эмиграции:
формирование центра научного крымоведения**

На основе документов из „Института Никодим Павлович Кондаков“, хранящихся в Архиве Академии наук Чешской Республики, личного фонда профессора Н. П. Кондакова, который находится в Литературном архиве памятников народной письменности в Праге, а также изданий самого Семинара Кондакова (*Seminarium Kondakovianum*), была реконструирована история формирования этого византологического центра в самом сердце Европы.

После оставления советской России русские учёные рассматривали несколько европейских столиц в качестве потенциальных убежищ, включая Константинополь, Афины и Белград. Однако благодаря „Русской акции“ чехословацкого правительства, предложившей исключительно благоприятные экономические условия для поддержки эмиграции, Прага сложилась как наиболее значительный центр русской научной деятельности. Здесь некоторые профессора бывшего Таврического университета (1918–1920) основали *Seminarium Kondakovianum* – центр по изучению византийской истории, в фокусе внимания которого находились византийский период Крыма и вопросы исторического изучения этого полуострова.

Программу научной работы определяли именно эти бывшие сотрудники Таврического университета, которые продолжили свою работу в эмиграции. В самом центре формирования Семинара находился историк Георгий Вернадский. Он определял направления деятельности научного общества и активно интегрировал учёных как из эмигрантских кругов, так и из самого СССР. Институциональное развитие центра было завершено в 1929 году, когда был запущен проект преобразования Семинара в Археологический институт имени Н. П. Кондакова, который действовал как структура Музея Н. Рериха в Нью-Йорке.

Ключевые слова: Таврический университет, эмиграция, Семинариум имени Н. П. Кондакова, крымоведение, Г. В. Вернадский

Др Алексеј ТИМОФЕЈЕВ

Редовни професор

Филозофски факултет Универзитета у Београду

al.timofev@gmail.com

ORCID: 0000-0003-4568-8104

**Девет деценија рада Руског дома у Београду:
еволуција идеја и приступа**

Овај рад анализира деведесетогодишњу историју Руског дома (раног Дома руске културе) у Београду, од његовог оснивања 1933. године до савременог доба. Полазећи од првобитне мисије – очувања руског националног и духовног идентитета међу избеглицама након Октобарске револуције – аутор прати институционалну еволуцију кроз три кључне фазе: емигрантски (1933–1941), социјалистички (1944–1991) и постјугословенски период.

Први период обухвата међуратну деценију када је Дом подигнут средствима руске емиграције уз подршку краља Александра Првог Карађорђевића. Тада је служио као витални центар очувања руске националне културе, науке и идентитета „Беле емиграције”. Друга фаза хладноратовске еволуције доноси прелазак под окриље Совјетског Савеза, када институција постаје инструмент државне идеологије и промоције социјалистичких културних достигнућа. Трећи, савремени период, карактерише репозиционирање Руског дома у духу модерне „меке моћи”. Данас је он кључно чвориште за ширење руског језика, дигиталне дипломатије, научне сарадње и јачање традиционалних српско-руских веза.

Рад показује како се приступ Дома мењао: од центра анти-бољшевичке емиграције и културног посредника између два словенска народа, према идеолошки обојеном совјетском културном центру, да би након распада Југославије постао савремени „Руски центар за науку и културу”. Фокус је на трансформацији образовних, издавачких и изложбених програма, који одражавају промене у геополитичком контексту и односу Србије и Русије. Коначно, реферат закључује да Руски дом представља јединствен модел опстанка културне дипломатије, прилагођавајући своје изворне традиције савременим облицима међународне сарадње и дијалога.

Кључне речи: културна дипломатија, совјетско–југословенски односи, српско–руски односи, историја руске емиграције

Др Софија БОЖИЋ

Научни саветник

Институт за новију историју Србије

sofijamisa@yahoo.com

ORCID: 0000-0002-7411-6343

**Српски интелектуалци из Хрватске, Славоније
и Далмације у Друштву српске словесности, Српском
ученом друштву и Српској краљевској академији**

Рад анализира улогу и допринос српских интелектуалаца из Хрватске, Славоније и Далмације у раду Друштва српске словесности, Српског ученог друштва и Српске краљевске академије током XIX и почетком XX века. Полазећи од историјског и културног положаја српског народа у овим областима, рад указује на снажне интелектуалне и културне везе које су постојале између тамошњих српских средина и институционалног средишта у Београду.

Посебна пажња посвећена је биографским и научним профилима истакнутих личности – филолога, историчара, правника, књижевника, богослова и природњака – који су својим научним радом, преписком, учешћем у академским расправама и објављивањем у гласилима ових институција допринели формирању модерне српске науке и културе. Истраживање показује да су интелектуалци из Хрватске, Славоније и Далмације били важан посредник у преношењу европских научних и културних утицаја у српску средину, али и значајан чинилац у обликовању националног и културног идентитета српског народа.

На основу објављене и необјављене архивске грађе и релевантне историографске литературе, рад настоји да осветли степен укључености ових интелектуалаца у рад најзначајнијих српских научних установа, као и њихов утицај на процесе институционализације науке, културне интеграције и националне еманципације. Истовремено, истиче се значај међусобне сарадње интелектуалних елита српског народа у различитим политичким и државним оквирима, што је представљало један од темеља развоја српске научне и културне мисли у XIX веку.

Кључне речи: Друштво српске словесности, Српско учено друштво, Српска краљевска академија, српски интелектуалци, Хрватска, Славонија и Далмација

Др Биљана СТОЈИЋ РАДОВИЋ

Виши научни сарадник
Историјски институт Београд
biljana.stojic@gmail.com
ORCID: 0000-0003-4406-4746

Др Александар ЛУКИЋ

Виши научни сарадник
Институт за новију историју Србије
alukic85@gmail.com
ORCID: 0000-0002-1778-5102

**Српска православна црква на Кордуну на примеру
деловања проте Игњатија Малобабића
(1844–1924), пароха војнићког**

Друштвено-религијски живот већинског српског становништва у западним, ободним крајевима српства (Лика, Горски Котар, Кордун, Банија), развијао се у оквирима Горњокарловачке епархије, са седиштем у Плашком. На тим странама, у додиру са неретко агресивним римо-католицизмом пропагираним вековима од стране Хабзбуршке монархије, Српска православна црква била је, у недостатку српске државе, кључна установа у очувању идентитета, духовности и историје српског народа, а њени свештеници носиоци те мисије. Један од достојних јереја несумњиво је био прота Игњатије Малобабић са Кордуна, парох војнићки и протопрезвитер-ставрофор будаштански. Свестрана личност проте Игњатија прожимала је период од развојачења Војне крајине до стварања југословенске монархије Карађорђевића на Кордуну. Бринући се о повереном му стаду православном, исцрпно и предано је обавештавао Епархију о распореду богослужења, подручним свештеницима и њиховом владању, моралним и неморалним особинама парохијана, бракоразводним парницама, озакоњењу ванбрачне деце. Рад је настао на основу извора похрањених у Хрватском државном архиву у Загребу, Архиву Југославије, штампе и релевантне историографске литературе.

Кључне речи: прота Игњатије Малобабић, Срби, Кордун, Горњокарловачка епархија, Српска православна црква

Др Душан Р. БАЈАГИЋ

Научни сарадник

Институт за новију историју Србије

bajagicdusan@yahoo.com

ORCID: 0000-0003-3148-5867

***Гласник: службени лист Српске Православне
Патријаршије као институционални медиј у систему
установа културе Краљевине
СХС/Југославије***

Применом историјско–компаративне методе истраживали смо на који начин и у којој мери је *Гласник: службени лист Српске Православне Патријаршије* превазилазио примарну административно–информативну функцију и деловао као специфична установа културе, чувар баштине и креатор културног идентитета у Краљевини СХС/Југославији. У овом периоду је дошло до изградње јединственог идентитета уједињене Српске Православне Цркве, обнове институција, те снажног замаха црквене науке и културне делатности, чиме је овај часопис постао главно оруђе административне и културне интеграције. Истраживањем су обухваћени текстови објављивани током кључних преломних година црквене и државне историје: 1920 (Уједињење Српске Православне Цркве), 1931 (доношење Устава СПЦ), 1937 (Конкордатска криза) и 1940 (предвечерје рата).

Уређивачка политика анализирана је кроз неколико тематских поља: посланице (као званични, свечани и јавни догматско–пастирски документ највишег црквеног ауторитета), институционална интеграција (организација и функционисање), интелектуални профил сарадника, однос према културној баштини, културна дипломатија и свехришћански покрет (екуменизам), друштвена акција и просвећивање, визуелна и техничка култура, и остало.

Анализа показује да је *Гласник*, поред службеног дела у коме су објављивани званични акти и документи, садржао и неслужбени намењен чланцима и расправама о савременим црквеним питањима и насушним потребама хришћанског живота. Аутори прилога тежили су да подстакну свестрани духовни преображај, понуде чврсто вредносно упориште, одговоре на верске и моралне

потребе, стручно и научно бране хришћански поглед на свет, као и да духовно благо Цркве приближе и читаоцима ван њених оквира.

На основу тога, како су то потврдили резултати наше анализе, *Гласник* у међуратном периоду није деловао само као информативни орган Патријаршије, већ је био примарни интегративни и културно-просветни инструмент који је, кроз заједнички уређивачки курс, успешно повезао до тада административно раздвојене српске црквене области у кохерентан културни и духовно-идентитетски простор Нове државе.

Кључне речи: *Гласник: службени лист Српске Православне Патријаршије, установе културе, административно–информативна и културно–просветна функција, уређивачка политика, историјско–компаративни метод*

Др Боривоје МИЛОШЕВИЋ

Редовни професор

Универзитет у Бањој Луци

Филозофски факултет, Катедра за историју

borivoje.milosevic@ff.unibl.org

ORCID: 0000-0002-3945-0821

**Културна и национална мисија српских
антиалкохоличарских друштава у Босни
и Херцеговини**

Рад истражује дјеловање српских антиалкохоличарских (трезвењачких) друштава у Босни и Херцеговини под аустроугарском управом са фокусом на њиховом раду изван уских оквира борбе против алкохолизма и друштвених порока. Ова удружења, предвођена српском грађанском елитом, учитељима и свештенством, имала су дубоку културну и националну мисију. У условима строге новинске цензуре, политичке репресије и ограничавања политичког организовања, антиалкохоличарски покрет постао је легитиман простор за очување српског националног идентитета, просвјећивање народа и економско јачање српског села. Повезујући тјелесно здравље са моралним, националним и културним препородом, српска трезвењачка друштва у Босни и Херцеговини функционисала су као важне институције културног отпора и националне мобилизације српске заједнице у специфичном контексту аустроугарске политике. Временом су успоставила блиску сарадњу са сродним друштвима из Краљевине Србије. Сарајевски атентат означио је почетак суровог обрачуна власти са свим српским организацијама и удружењима у Босни и Херцеговини, између осталих, са трезвењачким и соколским покретом, који су од раније били блиско повезани. Антиалкохоличарским друштвима био је забрањен рад, а најистакнутијим првацима суђено је током рата за велеиздају и ширење тзв. великосрпске пропаганде.

Кључне ријечи: антиалкохоличарска друштва, трезвењачки покрет, српска култура, Босна и Херцеговина, Аустроугарска

Др Оливера ДРАГИШИЋ

Виши научни сарадник

Институт за новију историју Србије

nowrunlolarun@gmail.com

ORCID: 0000-0002-2407-2389

**Улога Матије Бана у оснивању и раду
Народног позоришта у Београду**

Улога Матије Бана у оснивању једне од најважнијих установа културе у Кнежевини Србији, Народног позоришта у Београду, није непозната, али у историографији није ни довољно расветљена. Прве податке о његовом ангажману на осмишљавању основа на којима ће будуће Народно позориште у Београду функционисати, налазимо значајно пре оснивања ове установе – 1845. године, у његовој личној преписци са Илијом Гарашанином. Истраживање има за циљ реконструкцију готово тридесетогодишњег ангажмана Матије Бана у процесу изградње и постављања основа Народног позоришта у Београду.

Његов удео у формирању позоришта није се односио на изградњу саме зграде, већ на обликовање унутрашњег устројства по којем је оно требало да функционише. Кључна улога Матије Бана била је у повезивању његове „илирске“ мреже преводилаца која је још од његовог доласка у Србију (1844) функционисала као „тајно удружење“ на чијем се челу налазио он, и институције Народног позоришта. Тако је, са почетком рада 1868. године, одељење преводилаца било једно од три стуба на којима је Позориште било засновано (поред глумачког и књижевног). Преко овог преводилачког одељења одвијао се снажан културни трансфер: имплементирање западноевропске драме и естетике, односно потискивање постојећег турског и једнако присутног и активног – руског културног обрасца у тадашњем српском друштву. Спискови преведених дела говоре нам да је Народно позориште било нагло вестернизовано: од 1868. до 1873. године, када је урађена прва ревизија рада ове установе, на сцени Народног позоришта била су приказана 44 домаћа драмска комада и 148 преведених, од чега је са руског културног подручја долазио само један превод – Гогољев *Ревизор*, који је само четири пута био приказан. Рад проблематизује однос драмске уметности, идеологије и политике у контексту разрешавања Источног питања, са посебним освртом на улогу „илира“ у раду Народног позоришта у Београду. Истраживање је засновано на архивској грађи, пре свега на личном фонду Матије Бана који се чува у САНУ.

Кључне речи: позориште, Матија Бан, културни инжењеринг, преводаштво, српско-турски ратови

Др Владан ЈОВАНОВИЋ

Научни саветник

Институт за новију историју Србије

vladanjovanovic@gmail.com

ORCID: 0000-0002-3323-516X

Културна политика као инструмент српске и југословенске националне интеграције у Вардарској бановини

Рад анализира културну политику као један од кључних инструмената српске и југословенске националне интеграције у Вардарској бановини током међуратног периода. У средишту истраживања налазе се механизми посредством којих су државни органи, просветне, научне и културне установе настојали да учврсте политичку лојалност, обликују заједнички идентитет и интегришу становништво јужних крајева у државни и национални оквир Краљевине Југославије. Посебна пажња посвећена је деловању Филозофског факултета у Скопљу као средишта научне и просветне политике, али и улози других значајних институција Вардарске бановине, међу којима су Скопско научно друштво, Музеј Јужне Србије, Државна архива у Скопљу и Народно позориште Краљ Александар I. Анализирају се и просветне иницијативе, рад националних удружења, јавне свечаности, јубилеји, споменичка култура и улога штампе у ширењу пожељних националних образаца. Истраживање показује да су културне и просветне активности биле неодвојиви део шире државне стратегије усмерене на афирмацију српског историјског и културног наслеђа и изградњу југословенског државног јединства. На тај начин културна политика је превазилазила оквире образовања и уметности као важно средство националне интеграције, легитимације државне власти и симболичког обликовања друштвеног простора Вардарске бановине. Истовремено, уочена је несразмера између објективног стања на терену, амбициозно постављених циљева и ограничених материјалних и институционалних могућности за њихово спровођење.

Кључне речи: интегрално југословенство, Вардарска бановина, српско културно наслеђе, национални идентитет, културне установе

Наталија ЈЕВТИЋ

Истраживач–сарадник

Факултет драмских уметности у Београду

Универзитет уметности у Београду

natalija.jevtic.fdu@gmail.com

ORCID: 0009-0008-2047-7291

**Оснивање Стеријиног позорја у ФНРЈ у светлу
реконструкције националног идентитета**

Оснивањем Стеријиног позорја у Новом Саду, 1956. године установљена је јединствена институција културе на нашим просторима, чија је делатност значајно унапредила позоришни живот у Србији, али и другим југословенским републикама. Иницијатива за покретање ове институције настала је услед потребе за стварањем и развојем нове драме и позоришта у послератном периоду, али и обновом културе, у ширем смислу. Временски оквир овог истраживања обухвата период припрема за оснивање и прве године рада Стеријиног позорја у специфичном друштвено-политичком контексту. Посебан фокус биће на *Југословенским позоришним играма*, фестивалу општег југословенског карактера, који је замишљен као место сусрета позоришних уметника и културних радника из свих југословенских република. У циљу представљања неистражених аспеката ове манифестације, у раду ће се анализирати корелације између основне концепције фестивала и компонената званичне политике ФНРЈ. Истраживање показује да је Стеријино позорје у формативном периоду представљало виталну институцију културе у формирању националног идентитета, док су *Југословенске позоришне игре* служиле представљању кључних југословенских наратива, а посебно идеје равноправности и једнакости нација и народности унутар федерације. Рад се ослања на архивско истраживање, односно необјављену документациону грађу везану за оснивање и формативни период.

Кључне речи: ФНРЈ, национални идентитет, позориште, фестивал, Стеријино позорје

Др Марија ШЕГАН-РАДОЊИЋ

Научни сарадник
Математички институт САНУ
msegan@mi.sanu.ac.rs
ORCID: 0000-0002-9402-8359

Др Зоран ОГЊАНОВИЋ

Научни саветник
Математички институт САНУ
zorano@mi.sanu.ac.rs
ORCID: 0000-0003-2508-6480

**Од Лицеја до Математичког института САНУ:
два века развоја математичке науке**

Развој институционалне математике у Србији представља дуготрајан процес у којем се преплићу образовне реформе, научне амбиције и шире друштвено-политичке околности. Од првих српских гимназија у Хабзбуршкој монархији и Кнежевини Србији, преко оснивања Лицеја (1838), Велике школе (1863) и Универзитета у Београду (1905), постепено је стваран континуитет у високом образовању математичара и развоју математичке науке. Ови процеси представљали су основу за формирање специјализованог научног центра – Математичког института Српске академије наука и уметности, основаног 1946. године у контексту послератне обнове и модернизације научних институција.

Рад анализира историјски развој идеје о институционализацији математичких истраживања у Србији и Југославији, са посебним освртом на друштвене, политичке и научне околности које су довеле до оснивања Математичког института САНУ. Истраживање се заснива на релевантној историографској и стручној литератури, али и на до сада необјављеној архивској грађи из Архива Србије, Архива Српске академије наука и уметности и Архива Математичког института САНУ. Посебна пажња посвећена је континуитету развоја математичке науке, улози високошколских установа у формирању научног кадра и значају Математичког института као једног од важних носилаца научног и културног развоја у српском и југословенском друштву.

Кључне речи: Математички институт САНУ, историја математике, институционализација науке, високо образовање, научне установе

Др Милан МИЛОВАНОВИЋ

Научни сарадник

Археолошки институт

m.milovanovic@ai.ac.rs

ORCID: 0009-0005-7068-0579

Рекогносцирање Србије (1949–1957)

Пројекат Археолошког института

и улога Ђурђа Бошковића

Одмах након оснивања Археолошког института у пролеће 1947. године, његови сарадници започели су више теренских радова који су се заснивали на рекогносцирању и ископавањима. Посебан подухват представљао је пројекат Рекогносцирање Србије, који је званично покренут 1949. године. Идеја предложених истраживања јавила се у тренутку када је Институт, на челу са управником Владимиром Петковићем (1947–1954) и замеником Ђурђем Бошковићем, увео концепт доминације и координације над археолошким радовима. Ово мишљење значајно добија на снази ако се има у виду да је творац пројекта Рекогносцирања Србије био Народни музеј у Београду, на чијем челу је био Вељко Петровић (1944–1961). „Преузимање” теренског програма није значило само тежњу ка ауторитету Института у Југославији, већ и ангажовање стручњака из различитих археолошких области под његовим окриљем. Упоредо са успостављањем контроле над теренским радом, јавило се и појачано подржавање социјализма што је у први план истакло ауторитет Ђурђа Бошковића, који је био и главни покретач овде идеје са повезивањем археологије на нивоу нове државе. Излагање има за циљ да представи историјске околности и политичку улогу Ђурђа Бошковића које су довеле до зачетка и даљег развоја пројекта Рекогносцирање Србије.

Кључне речи: археологија, рекогносцирање, Археолошки институт, координација, пројекат

Др Сара СТАНИЋ ЈОВАНОВИЋ

Научна сарадница

Институт друштвених наука, Центар за социолошка
и антрополошка истраживања

Предавач, Академија струковних студија Шумадија,

Одсек Аранђеловац

sstanic@idn.org.rs

ORCID: 0009-0004-7546-7374

Др Душица КОВАЧЕВИЋ

Научна сарадница

Институт друштвених наука, Центар за филозофију

dkovacevic@idn.org.rs

ORCID: 0000-0001-7082-7159

**Институт друштвених наука у Београду:
институционализација друштвених наука и статус
института од националног значаја у Србији**

Основан 1957. године, Институт друштвених наука у Београду настао је у периоду интензивног развоја научноистраживачке делатности у социјалистичкој Југославији, са циљем унапређења истраживања у области друштвених наука и њиховог повезивања са друштвеним потребама. Током скоро седам деценија постојања, Институт је пролазио кроз различите фазе организационог и научног развоја, прилагођавајући се променама друштвеног, политичког и академског контекста. Рад има за циљ да прикаже историјски развој Института друштвених наука од његовог оснивања до стицања статуса института од националног значаја за Републику Србију. Посебна пажња посвећена је околностима његовог настанка, променама у организационој структури, развоју истраживачких центара и научних приоритета, као и улози Института у развоју друштвених наука и очувању континуитета научне мисли у различитим државним и друштвеним оквирима – од југословенског периода до савремене Србије. У раду се анализира и допринос истакнутих научника који су обликовали научни профил Института, као и значај ове установе у проучавању друштвених, политичких и културних процеса. Полазећи од схватања да научне институције представљају важан део културног и интелектуалног наслеђа једног

друштва, рад указује на значај Института друштвених наука у процесу институционализације друштвених наука у Србији и очувању научног континуитета. Стицање статуса института од националног значаја сагледава се као потврда његовог дугогодишњег научног и друштвеног доприноса.

Кључне речи: Институт друштвених наука, друштвене науке, институционализација, национални значај

Др Наташа ДАНИЛОВИЋ ХРИСТИЋ

Научни саветник

Институт за архитектуру и урбанизам Србије

natasadh@iaus.ac.rs

ORCID: 0000-0002-4678-8521

Др Јасна ПЕТРИЋ

Научни саветник

Институт за архитектуру и урбанизам Србије

jasna@iaus.ac.rs

ORCID: 0000-0003-1364-9549

Др Наташа ЧОЛИЋ МАРКОВИЋ

Виши научни сарадник

Институт за архитектуру и урбанизам Србије

natasac@iaus.ac.rs

ORCID: 0000-0002-6065-5143

МА Лазар ТОМОВИЋ

Истраживач сарадник

Институт за архитектуру и урбанизам Србије

lazartomovic28@gmail.com

ORCID: 0009-0003-0321-4506

**Наука и неговање културе сећања на постигнућа
Института за архитектуру и урбанизам Србије
од 1954. године до данас**

Континуитет научне делатности која се одвија у Институту за архитектуру и урбанизам Србије промовише јединствен и интегрални приступ стваралаштву у областима архитектуре, урбанизма и просторног планирања. Током протеклих више од 70 година, овај Институт је деловао као чувар колективног памћења утканог у пракси израде урбанистичко-архитектонских пројеката, урбанистичких и просторних планова, студија и експертиза, али и кроз едукативан рад и популаризацију науке као нераскидивог дела наше културе. Поред научноистраживачке делатности, која је најважније поље рада Института, један од кључних његових задатака је проучавање националне културно-историјске баштине и ангажовање на пољу њене афирмације и очувања кроз експертски,

библиотечки и архивистички рад. Историју овог Института су обележиле веома свестране личности, које су репрезентовале време у коме су идеали мењали свет. Кроз сећање на њихова дела, кроз сучељавање естетике различитих епоха, њихову комуникацију, па и својеврсну симбиозу, у овом раду ће фокус бити на архитектонско-урбанистичким целинама које су настале у Институту а које су већ сада проглашене за споменике културе, као и на првом Просторном плану Републике Србије који ове године слави 30 година од усвајања, а чије се руковођење одвијало под окриљем Института.

Кључне речи: научноистраживачка установа, наслеђе, архитектура, урбанизам, просторно планирање

Др Дејан МАСЛИКОВИЋ

Научни сарадник
Институт друштвених наука
dmaslikovic@idn.org.rs
ORCID: 0000-0002-0425-0686

Невена НОВАКОВИЋ

Истраживачица-приправница
Институт друштвених наука
nnovakovic@idn.org.rs
ORCID: 0009-0004-7322-6630

Музеји савремене уметности као чиниоци културне политике и обликовања уметничке праксе: искуство Србије и Југославије

Рад истражује улогу музеја који негују савремену уметност у обликовању уметничке праксе, културне политике и националног идентитета на простору Србије и бивше Југославије. Полазећи од теоријског оквира који музеј сагледава истовремено као институцију са интегритетом и легитимитетом и као чувара колективног памћења, рад анализира на који начин су ове институције кроз различите историјске и политичке контексте, од социјалистичке Југославије до савремене Србије, дефинисале каноне савремене уметности, усмеравале уметнички развој и посредовале између уметника, публике и државне културне политике. Посебна пажња посвећена је променама у програмским оријентацијама ових институција и њиховом утицају на разумевање и видљивост савремене уметничке продукције, као и питању у којој мери музеји данас задржавају критички потенцијал наспрам тржишних и репрезентативних притисака. Рад се ослања на анализу институционалних докумената, програмских оријентација и релевантне литературе, нудећи компаративни увид у континуитете и дисконтинуитете у деловању музеја савремене уметности као структурног елемента културног система Србије.

Кључне речи: музеји савремене уметности, културна политика, национални идентитет, Југославија, институције културе

Јелица ИЛИЋ

Музејски саветник

Народни музеј Зајечар

jelicailic70@gmail.com

ORCID: 0009-0007-4048-3560

**Прерастање Градског музеја
у Народни музеј Зајечар**

По завршетку Другог светског рата дошло је до крупних промена у светском политичком систему, што је узроковало и велике промене у Југославији и Србији, а музеји су постали један од канала за културну и пропагандну активност нове власти. Њихово масовно отварање потпуно је променило културну слику земље, тим пре јер су били осмишљени са идејом да постану школе за васпитање народа кроз приказ борбе КПЈ, са прецизно одређеним упутствима Министарства за науку и културу, у којима је наглашаван „правилан класни поглед”. Иницијатива за оснивање Градског музеја у Зајечару потекла је од Савета за просвету и културу Градског народног одбора и он је свечано отворен поводом прославе 10-годишњице почетка народне револуције, 27. марта 1951. Народни одбор Среза зајечарског је 24. децембра 1954. донео Решење да се преузме из надлежности Народног одбора Градске општине Зајечар у надлежност Народног одбора Среза Зајечарског, на управљање и издржавање почев од 1. јануара 1955. Тада је уместо Градског постао Народни музеј Зајечар. Највећи део рада написан је на основу примарних историјских извора, мањи део ослања се на текстове из новина, док је стручна литература коришћена ради паралеле са осталим музејима у Србији тога времена.

Кључне речи: збирке, градски, музеј, народни, предмети

Др Јелена ГЛУШАЦ

Научни сарадник

Историјски институт Београд

jelena984@hotmail.com

ORCID: 0000-0001-8736-316X

**Делатност Градске библиотеке „Љубомир Ненадовић” у
Ваљеву 1969–1974.**

Прва народна књижница и читаоница у Ваљеву основана је 1868. године. Као једна од најстаријих установа културе у овом крају, она већ више од једног и по века остварује своју просветну и културну мисију. Од обнове крајем 1944. године, Ваљевска библиотека континуирано делује као значајно средиште културно-просветног живота на територији општине Ваљево.

Рад се бави њеним деловањем у петогодишњем периоду када је рад установе био координисан у оквиру Међуопштинске заједнице културе Ваљево. Архивска грађа и расположиви подаци сведоче о интензивном развоју библиотеке, ширењу библиотечке мреже и разноврсном обогаћивању програмских садржаја. Као матична установа, библиотека је имала важну улогу у организовању библиотечке службе у приградским и сеоским срединама, као и у пружању стручне помоћи школским библиотекама, сеоским органицима и библиотечким пунктовима при радним организацијама. Поред Матичног, програмски рад се остваривао кроз рад Дечјег, Позајмног, Научног и Завичајног одељења. Посебно је приметно побољшање услова рада Дечјег одељења захваљујући наменски преусмереним новчаним средствима од Међуопштинске заједнице.

Упркос сталним финансијским ограничењима и недостатку адекватног простора, Ваљевска библиотека се у овом периоду издвајала као један од најзначајнијих носилаца културног живота у општини. Поред библиотечке делатности, активно је учествовала у организацији значајних културних манифестација, попут изложби и „Сусрета аматера Абрашевић”, потврђујући своју улогу важног средишта културног и друштвеног окупљања.

Кључне речи: Градска библиотека „Љубомир Ненадовић”, Ваљево, култура, књижни фонд, Међуопштинска заједница културе Ваљево

Жаклина НИКОЛИЋ

Дипломирани библиотекар саветник

Библиотека „Центар за културу“ Кладово

kulturakld@gmail.com

ORCID: 0009-0005-9450-1571

**Покретна библиотека као носилац културног
континуитета и регионалног идентитета:
искуства Библиотеке „Центар за културу“
Кладово у периоду 2010–2025.**

Посматрана у континуитету развоја библиотечке делатности у Кладову од оснивања прве читаонице 1873. године, покретна библиотека представља савремени облик остваривања културне мисије локалне установе културе и њеног прилагођавања потребама заједнице. Рад разматра улогу и искуства покретне библиотеке Библиотеке „Центар за културу“ Кладово у очувању културног континуитета и јачању регионалног идентитета током петнаест година њеног рада (2010–2025).

Као једна од ретких покретних библиотека у Србији, библиобус представља специфичан модел доступности библиотечких услуга, књиге и културних садржаја становништву руралних и удаљених насеља. Полазећи од схватања библиотеке као установе културе и значајног чиниоца друштвеног развоја, рад анализира настанак и развој покретне библиотеке у Кладову, њене програмске активности, сарадњу са образовним и културним институцијама, као и њен допринос очувању читалачке културе код различитих генерација корисника.

Посебна пажња посвећена је улози библиобуса у повезивању локалне заједнице са културним садржајима и очувању културног живота у срединама без сталних библиотечких огранака. Рад указује и на шири значај ове услуге, будући да је Библиотека „Центар за културу“ Кладово носилац професионалног окупљања покретних библиотека у Србији кроз рад Секције за покретне библиотеке Библиотекарског друштва Србије. На основу анализе документације, статистичких показатеља и примера добре праксе, рад сагледава значај покретне библиотеке као инструмента културне доступности, локалног развоја и професионалног умрежавања у савременом библиотекарству Србије.

Кључне речи: покретна библиотека, библиобус, културни континуитет, регионални идентитет, доступност културних садржаја

Никола МИЛУТИНОВИЋ

Историчар и виши архивист

Историјски архив „Тимочка Крајина” Зајечар

depo.arhivzaj@mts.rs

ORCID: 0009-0004-5292-3402

**„Нисмо културна провинција”: замах
у културном животу Зајечара током
последње деценије 20. века**

У току последње деценије 20. века, као и у другим местима ондашње Савезне Републике Југославије, прилике у Зајечару обликоване су последицама распада претходне југословенске државе, ратова, санкција и економског слома земље. Турбулентни догађаји с краја прошлог столећа трајно су утицали на промене у свакој сфери живота града на Црном Тимоку. Ипак, супротно општим тенденцијама оног времена, у тешким политичким, економским и друштвеним околностима, културни живот у Зајечару је доживео велики замах. Управо на сáмом крају 20. века, утемељене су установе и традиције чији плодови представљају тековине трајне вредности у културној историји града. На тај начин, у ово време је отпочео процес обликовања новог културног идентитета Зајечара. Уз ослањање на античке тековине, замах у културном животу града био је утемељен на наслеђу Николе Пашића и Зорана Радмиловића, с обзиром на спознају њиховог неизбрисивог трага у политичкој и културној историји Србије.

Кључне речи: Феликс Ромулијана, Никола Пашић, Зоран Радмиловић, Тимочка Крајина, културна историја

УЧЕСНИЦИ

Др Душан Р. Бајагић, научни сарадник, Институт за новију историју Србије

Др Софија Божић, научни саветник, Институт за новију историју Србије

Др Јелена Глушац, научни сарадник, Историјски институт Београд

Др Наташа Даниловић Христић, научни саветник, Институт за архитектуру и урбанизам Србије

Др Оливера Драгишић, виши научни сарадник, Институт за новију историју Србије

Јелица Илић, музејски саветник, Народни музеј Зајечар

Наталија Јевтић, истраживач-сарадник, Факултет драмских уметности у Београду, Универзитет уметности у Београду

Др Владан Јовановић, научни саветник, Институт за новију историју Србије

Др Душица Ковачевић, научна сарадница, Институт друштвених наука, Центар за филозофију

Др Александар Лукић, виши научни сарадник, Институт за новију историју Србије

Др Дејан Масликовић, научни сарадник, Институт друштвених наука

Др Милан Миловановић, научни сарадник, Археолошки институт

Др Боровоје Милошевић, редовни професор, Универзитет у
Бањој Луци, Филозофски факултет, Катедра за историју

Никола Милутиновић, историчар и виши архивист, Историј-
ски архив „Тимочка Крајина” Зајечар

Андрей Непомнящий, Крымский федеральный университет
имени В. И. Вернадского, Симферополь, Российская
Федерация

Жаклина Николић, дипломирани библиотекар саветник,
Библиотека „Центар за културу” Кладово

Невена Новаковић, истраживач приправник, Институт
друштвених наука

Др Зоран Огњановић, научни саветник, Математички ин-
ститут САНУ

Др Јасна Петрић, научни саветник, Институт за архитектуру
и урбанизам Србије

Др Сара Станић Јовановић, научна сарадница, Институт
друштвених наука, Центар за социолошка и антропо-
лошка истраживања, предавач, Академија струковних
студија Шумадија, Одсек Аранђеловац

Др Биљана Стојић Радовић, виши научни сарадник, Историј-
ски институт Београд

Др Алексеј Тимофејев, редовни професор, Филозофски фа-
култет Универзитета у Београду

МА Лазар Томовић, истраживач сарадник, Институт за архи-
тектуру и урбанизам Србије

Марина Михайловна Фролова, Кандидат исторических наук,
старший научный сотрудник, Институт славяноведения
РАН

Др Наташа Чолић Марковић, виши научни сарадник, Институт
за архитектуру и урбанизам Србије

Др Марија Шеган-Радоњић, научни сарадник, Математички
институт САНУ

Издавач:

Институт за новију историју Србије, Београд

За издавача:

Др Владан Јовановић, директор Института
за новију историју Србије

Корице:

Ђорђе Секерезовић

Припрема за штампу:

Ђорђе Секерезовић

Штампа:

Чигоја штампа, Београд

Тираж:

50

ISBN 978-86-7005-215-4

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

008:061.2(497.11)(048)
930.85(4-12)(048)
316.75(4-12)(048)

НАУЧНА конференција „Наука, уметност, духовност: два века установа
културе у српском/југословенском друштву” (2026 ; Зајечар)

Програм научне конференције и књига апстраката / Научна конференција
„Наука, уметност, духовност: два века установа културе у српском/
југословенском друштву” Зајечар, 24–25. септембар 2026. ; уредници Душан
Р. Бајагић, Софија Д. Божић. - Београд : Институт за новију историју Србије,
2026 (Београд : Чигоја штампа). - 39 стр. ; 21 cm

На прелиминарној насл. стр.: Историјски архив „Тимочка крајина”, Зајечар. -
Радови на срп. и рус. језику. - Тираж 50.

ISBN 978-86-7005-215-4

а) Установе културе -- Друштвена улога -- Србија -- Апстракти б) Југоисточна
Европа -- Културна историја -- Апстракти в) Југоситочна Европа -- Култура
сећања -- Апстракти

COBISS.SR-ID 201555465